

HILAIRE BELLOC: *Kardinál Richelieu*. Přeložil Timotheus Vodička. Praha 1933, Melantrich (Lidé a osudy, sv. VII.), str. 364, Kč 33.— neváz. — Belloc, anglický publicista a historik, známý u nás svým spisem »Otrocký stát«, chce podati, jak sám praví v předmluvě, obraz muže, který *definitivně* rozvrátil, dle jeho mínění, starou náboženskou a tím i morálně politickou jednotu Evropy a zavinil nynější trudný stav Evropy rozvrácené národními nesváry tím, že dal základ k přehodnocení ideje národní.

Ve svém líčení stojí Belloc, jak to ostatně sám přiznává, rozhodně pod vlivem Carlylova kultu hrdinů, vyzdvihuje rozhodný podíl silných osobností (mimo Richelieua uvádí Belloc příkladem i Bismarcka) na vytváření dějin. V podrobnostech líčí nejprve povahu činnosti Richelieuovy, podáváje po charakteristice kardinála jako zakladatele moderní Evropy a po srovnání s Bismarckem nástin tehdejších poměrů politických, francouzských i zahraničních, jemuž následuje rozbor osobnosti a povahy Richelieuovy a jeho okolí. Druhý díl knihy se obírá průběhem činnosti kardinálovy: jeho nesnadným vstupem do veřejného života, cestou k moci a hlavními událostmi jeho života, za něž považuje boj ve Veltlinu, obléhání La Rochelle, spor s královnou matkou, vrcholící ve »Dnu zklamání«, poměr ke Gustavu Adolfu švédskému a závěrečnou válku Francie se Španělskem a císařem. Na to následuje dramaticky stručný obraz odchodu kardinála ze života.

Právnicka zaujme velmi vystižné konstatování Bellocovo, že Richelieu ztroskotat v organizaci soudnictví francouzského, najmě tím, že nemohl se věnovati otázce vymezení kompetence jednotlivých partikulárních soudů. Zajímavým jest stěžejní tvrzení Bellocovo, že Richelieu to byl, který zabránil sjednocení Evropy v náboženské jednotě, t. j. vytvoření mezinárodního nadstátního celku evropského, obdobného středověké »Res publica christiana«, jíž by však nestál v čele papež, ale moc obou větví rodu habsbuského. Tedy stručně řečeno, míní Belloc, Richelieu chtěl vybudovati svou politikou neobmezenou suverenitu státní, která by se nesnášela s ideou spolků křesťanských, t. j. katolických států, která za tehdy daných poměrů by byla vedla k vytvoření evropského spolkového státu, ovládaného dynastií habsburskou.

Knihla Bellocova svým pregnantním výrazem a případnou formulací toho, co znamenal Richelieu i pro naši dobu, jest skvělým poučením pro právníka, zájímavějšího se o problémy mezinárodní nadstátní organizace; neboť jest jasno, že trvalou takovou organizaci musí podpíratí nekompromisní pevná idea, která ještě, bohužel, nebyla dodnes formulována.

K hledání takové ideje rozhodně kniha Bellocova neobyčejně přispěje přes své určité menší nedostatky (zejména zřejmé přecenění Richelieuovy účasti na desorganizaci jednoty Evropy). Dr. Wierer.

Sechster Deutscher Juristentag in der Tschechoslowakei. Gutachten 1933. Liberec—Praha. Str. 217. — Jde o publikaci šestého německého sjezdu v Československu. Po výtahu ze stanov následuje přehledná zpráva o spolkové činnosti. Po té soukromý docent Dr. Franz Adler (Praha) uveřejňuje referát pod názvem »*Der Geist des Sprachengesetzes*«, v němž zejména podrobuje kritice příslušnou judikaturu nejvyššího správního soudu. Z jednotlivých *dobrozdání* zaujme nás především článek univ. profesora a rady vrch. zem. soudu ve Štýrském Hradci, nyní činného na německé právnické fakultě pražské Dr. Ernsta Swobody: *Abgrenzung zwischen Verschuldens- und Erfolgshaftung im Schadensersatzrecht unter besonderer Berücksichtigung des Entwurfes zum ABGB*. Autor, známý svými kulturně-filosofickými a historickými pracemi o všeobecném zákoníku občanském, řeší zde se zřetelem k superrevisní osnově našeho občanského zákoníka několik velmi ožehavých a zásadních problémů z oboru náhrady škody. Opíráje se o důkladnou znalost učení Zeillerova a o nejnovější badání v oblasti srovnávací pravovědy, přichází k názoru, že mezi ručením za vinu a za výsledek nedoporučuje se vésti ostré hranice, nýbrž naopak, že osnova občanského zákoníka má býti tak vybudována, aby tento přechod mezi ručením za vinu a za výsledek byl vytvořen stupňovitě a